

Herstel van speelschade

Ondergeschoven kindje verdient meer aandacht

Het herstel van speelschade is een maatregel die, afhankelijk van de kwaliteit van de toplaag, de aanwezige grassoorten en de diepte van de beworteling, gemiddeld 2-5 werkuren na iedere wedstrijd vraagt. Herstel van speelschade is hiermee ook een van de kostbaarste onderhoudsmaatregelen. Omwille van kostenbesparing wordt deze dan ook steeds vaker aan de verenigingen overgelaten. Dit is zeer goed mogelijk indien vrijwilligers juist worden geïnstrueerd en begeleid. De praktijk leert echter dat het hier nog te vaak aan schort. Dit alles vormt de aanleiding om een artikel te schrijven over het herstel van speelschade, een ondergeschoven kindje dat meer aandacht verdient.

Soorten speelschade en het herstel

Speelschade waarbij de zode volledig is losgespeeld

Speelschade waarbij de zode volledig is losgespeeld is het meest zorgelijk. Bij schraal weer is het zaak dat de losgespeelde zode direct na de wedstrijd wordt teruggeplaatst en aangedrukt.

Wacht men hier een dag mee, dan zijn de wortels al zo ver uitgedroogd dat de zode niet meer in staat is terug aan te groeien. Het is in deze situatie beter een nieuwe zode op de beschadigde plek te 'implanteren'.

Door op een nabijgelegen locatie eenzelfde grasmat op dezelfde wijze te onderhouden als het speelveld, is het mogelijk reparaties aan het speelveld optimaal uit te voeren. Bij het implanteren van zoden is het belangrijk dat we de ondergrond eerst losmaken, licht aandrukken en vervolgens oppervlakkig losharken. Wanneer de zode is geplaatst, drukken we deze licht aan, zodat aansluiting met de ondergrond is verzekerd. Door op de naden van de geplaatste zoden wat dresszand te strooien en in te vegen, voorkomen we dat deze bij scherp drogend weer indrogen. Omwille van de stabiliteit en een snelle aanslag van de zoden is het verstandig zoden van minimaal 4-6 cm te gebruiken.

Het herstellen van speelschade is een van de belangrijkste onderhoudsmaatregelen van grassportvelden. Het niet tijdig of onjuist herstellen van schade aan de grasmat is de hoofdoorzaak van een teruglopende kwaliteit. Met name kort wortelend gras dat met wortel en al uitgespeeld wordt, laat gaten achter. Een niet tijdig herstel van deze schade is het begin van een kaalslag en een verdere uitbreiding van het aandeel straatgras in de zode.

Auteurs: Remy de Milde en Eric Bals*

Speelschade waarbij het speelloppervlak is vervormd

Speelschade waarbij het speelloppervlak is vervormd komt het vaakst voor. Als gevolg van een slijding, het aanzetten voor een sprint of een

Speelschade waarbij het speeloppervlak is vervormd.

Even aantikken met de greep.

Licht aandrukken met de greep.

Schade waarbij het speeloppervlak plaatselijk is vervormd/verdicht en grasmat lichten.

draaiende beweging vervormt het speeloppervlak en kan het speeloppervlak plaatselijk verdicht zijn. Wanneer het om speelschade gaat waarbij het speeloppervlak nagenoeg vlak is gebleven (foto 1), herstellen we dit door de graszoden rond het kaalgespeelde plekje met een greep aan te tikken (foto 2). Hiermee zorgen we ervoor dat de plaatselijk vervormde grasmat terug op zijn plaats komt te liggen. Wanneer de grasmat terug op zijn oorspronkelijke positie ligt, herstellen we de aansluiting met de ondergrond door de grasmat licht aan te drukken (foto 3). Betreft het een schade waarbij bovendien het speelveld plaatselijk is vervormd/verdicht (foto 4), dan dient de verdichting eerst opgeheven te worden door de grasmat met een greep te lichten (foto 5). Vervolgens herstellen we de schade op dezelfde manier als hierboven beschreven (foto 6).

Bij extreme schade aan de grasmat kan het gewenst zijn om het veld na herstel van de speelschade te rollen. Het doel is vooral de zoden aan te drukken om het contact met de ondergrond te herstellen. Een wijdverbreid misverstand is dat je met een rol oneffenheden zou kunnen wegwerken. Dit is werkelijk onmogelijk.

De herstelgreep zoals deze in de Kuip wordt gebruikt is een greep waarvan de buitenste tanden zijn afgezaagd. Om te voorkomen dat de veldverwarming wordt beschadigd, is op 20 cm een buisje op de greep gelast. Dit buisje is bovendien handig bij het aandrukken van de herstelde speelschade.

Speelherstel in de Kuip

Daags na de eerste wedstrijd op de spiksplinternieuwe grasmat start fieldmanager Remy de Milde samen met twee medewerkers met de

reparatie van de grasmat. Allereerst maakt men de grasmat schoon, door deze eerst licht te borstelen en vervolgens te maaien met een John Deere loop/cirkelmaaier. De Milde geeft aan dat

Een holecutter en een turfdoctor.

Een bray seedslotter.

Een handgereedschap waarmee de bodem kan worden belucht.

de cirkelmaaiers een goed maaibeeld geven en alle losse plukken goed opzuigen. Al het maaisel wordt opgevangen in een opvangbak. Na de wedstrijd is dit een ideale methode om het veld schoon te maken. De grasbladeren worden ook weer 'rechtgezogen' en dat is weer goed voor het gras. Platgelopen gras geeft meer kans op schimmelziektes. Na deze schoonmaak begint het werkelijke herstelwerk. Met een 'verbouwde greep' wordt de speelschade zoals in dit artikel beschreven uiterst secuur hersteld.

De schade na de openingswedstrijd tegen Malaga viel heel erg mee. In het veld waren geen grote schadeplekken aanwezig die bij- of doorgezaaid hoefden te worden. Hiervoor maakt De Milde een mengsel van dressgrond met graszaad (blend van raaigrassen) dat enkele dagen bij de verwarmingsketel is voorgekiemd.

Materiaal

Dat Remy's roots in de golfwereld liggen, wordt snel duidelijk wanneer hij het materiaal toont dat hij gebruikt bij het herstellen van de speelschade. Voor het implanteren van nieuwe zoden gebruikt men bij stadion Feyenoord een holecutter of een turfdoctor.

Bij het doorzaaien van terreingedeelten met een wat lage zondichtheid wordt gebruikgemaakt van een bray seedslotter om de ondergrond op te rullen. Een bunkerhark komt van pas om het speeloppervlak opnieuw vlak te trekken.

Voor het plaatselijk beluchten heeft de groundsman van Feyenoord bovendien de beschikking over een handgereedschap waarmee de bodem kan worden belucht, op dezelfde manier als met een vertidrain.

Wanneer De Milde de doelgebieden extra wil beluchten, gebruikt hij hiervoor de op golfbanen veelgebruikte planetair: een beluchtingsmachine die beitels met een lengte van 5 cm met een op-en-neergaande wikkende beweging in de toplaag brengt.

* Remy de Milde is werkzaam als groundsman bij Stadion Feyenoord en is verantwoordelijk voor het onderhoud van de sportvelden.

* Eric Bals/PUURGRAS adviseert gemeenten, sportclubs en betaaldvoetbalorganisaties bij onderhoud en aanleg van sportterreinen.